

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžrk/12/2020
Identifikačné číslo spisu: 6018200458
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6018200458.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Eriky Šobichovej a JUDr. Kataríny Benczovej, v právnej veci žalobkyne: Y. O., A. XX. E. XXXX, S. W. M. X, XXX XX W. W., právne zastúpenej JUDr. Milanom Vlkolinským, advokátom so sídlom kancelárie Námestie SNP 17/29 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Okresnému úradu Banská Bystrica, odboru opravných prostriedkov, so sídlom Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BB-OOP6/2018/016507-002/6TP zo 16. mája 2018 a o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/82/2018-185 z 13. mája 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 23S/82/2018-185 z 13. mája 2018 podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného OU-BB-OOP6/2018/016507-002/6TP zo 16. mája 2018, ktorým žalovaný ako príslušný odvolací orgán zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Zvolen, pozemkového a lesného odboru č. OU-ZV-PLO-2018/000508-102 z 26. februára 2018, ktorým tento schválil podľa § 16 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 64/1997 Z. z.“) vykonanie projektu pozemkových úprav na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v záhradkovej osade č. XX-XX D. W. ZO SZZ Zvolen v k. ú. P. schváleného rozhodnutím Okresného úradu Zvolen, pozemkového a lesného odboru č. OU-ZV-PLO-2017/000465-084 z 5. apríla 2017, právoplatného 25. apríla 2017, ktorého vykonanie bolo nariadené rozhodnutím Okresného úradu Zvolen, pozemkového a lesného odboru č. OU-ZV-PLO-2017/000465-086 z 9. mája 2017, právoplatným 9. júna 2017; ďalej podľa § 17 ods. 1 zákona

č. 64/1997 Z. z. rozhodol, že na základe tohto rozhodnutia sa dňom jeho právoplatnosti nadobúda vlastníctvo k pozemkom v samostatnom obvode zriadenej záhradkovej osady a samostatnom obvode náhradných pozemkov tak, ako to vyplýva z projektu pozemkových úprav, schváleného rozhodnutím Okresného úradu Zvolen, pozemkového a lesného odboru pod č. OU-ZV-PLO-2017/000465-084 z 5. apríla 2017, právoplatného 24. apríla 2017; zároveň podľa § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 64/1997 Z. z. určil orgán verejnej správy Slovenskému pozemkovému fondu lehotu 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia na poskytnutie náhrady v peniazoch vlastníkom, ktorí požiadali o náhradu v peniazoch a vlastníkom, o ktorých spôsobe náhrady bolo rozhodnuté podľa § 10 ods. 3 zákona č. 64/1997 Z. z..

2. V odôvodnení rozsudku správny súd skonštatoval, že v prejednávanej veci starostlivo zvažoval procesný postup s tým, aby žalobkyňa nebola ukrátená na jej procesných právach, a zároveň, aby konanie napĺňalo zásady hospodárnosti a efektívnosti, pričom po dôslednom zvážení skutkových okolností veci dospel k tomu záveru, že žalobkyňa neoznačila ďalších účastníkov konania, pričom ide o náležitosť správnej žaloby a nie je úlohou správneho súdu nahrádzať nečinnosť žalobkyne, ktorá je navyše zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, postupom podľa § 33 S.s.p. a priberat' do konania účastníkov administratívneho konania. Žalobkyňa podala všeobecnú správnu žalobu vo veci, v ktorej správny súd nemá uloženú povinnosť postupovať neformálne, a zdôraznil, že táto je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Správny súd napriek označeniu správnej žaloby a petítu správnej žaloby, napriek tomu, že žalobkyňa spísala žalobu sama a v čase jej podania nebola zastúpená advokátom, prihliadol na skutkové okolnosti tejto veci, keď mal vedomosť o inom, súvisiacom konaní, vedenom pod sp. zn. 23S/56/2011 a vyhodnotil podanie žalobkyne ako správnu žalobu, ktorou sa domáha zrušenia rozhodnutia žalovaného a aj prvostupňového rozhodnutia. Z podania žalobkyne bol zrejmý nesúhlas s rozhodnutím žalovaného, ako aj prvostupňového orgánu. Z uvedeného (viď. aj body 74 a 75 napadnutého rozsudku) je podľa správneho súdu zrejmé, že neoznačenie ďalších účastníkov konania, teda nedoplnenie správnej žaloby o náležitosť vyžadovanú v § 182 ods. 1 písm. b) S.s.p. by mohlo byť dôvodom na odmietnutie žaloby, nakoľko žalobkyňa nepodala kvalifikovanú a perfektnú správnu žalobu a súd jej umožnil na základe výziev na doplnenie správnej žaloby odstrániteľný nedostatok správnej žaloby odstrániť. Avšak v záujme zabezpečenia práva žalobkyne na prístup k súdu napokon správny súd nezvolil cestu odmietnutia správnej žaloby a správnu žalobou žalobkyne sa meritórne zaoberal.

3. V pokračovaní odôvodnenia správny súd uviedol, že žalobkyňa a ani žalovaný nežiadali vo veci o nariadenie pojednávania, a správny súd nezistil ani dôvody pre nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 S.s.p., a preto rozhodnutie verene vyhlásil 13. mája 2020 postupom podľa § 137 ods. 4 S.s.p., pričom oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu 6. mája 2020.

4. Správny súd uzavrel, že preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa, vrátane postupu, ktorý im predchádzal, v rozsahu a z dôvodov správnej žaloby a dospel k záveru, že správna žaloba žalobkyne je nedôvodná, pričom s jednotlivými žalobnými dôvodmi sa podrobne vysporiadal v bodoch 84 - 101 napadnutého rozsudku.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 S.s.p. a contrario a žalobkyňi, ktorá nebola v konaní pred správny súdom úspešná, náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti rozsudku správneho súdu podala v zákonnej lehote žalobkyňa (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. písm. f) a písm. g) S.s.p., v ktorej namietala, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenie veci; a navrhla, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. V kasačnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že na otázku týkajúcu sa povinnosti označiť ďalších účastníkov konania (dodržanie jednej zo zákonom požadovaných náležitostí správnej žaloby), a týkajúcu

sa odstraňovania nečinnosti žalobcu prostredníctvom ustanovenia § 33 S.s.p. procesným postupom správneho súdu, nebola zaujatá jednoznačná odpoveď ani súdmi vyššej authority. Najmä je potrebné poukázať na to, že pre potreby administratívneho konania je v príslušných právnych predpisoch, ktorými sa spravuje administratívne konanie, často upravená možnosť doručovania verejnou vyhláškou, čo v podstate uľahčuje orgánom verejnej správy hospodárne a efektívne postupovať v konaní. Naproti tomu v procese pred správnym súdom takýto spôsob upravený nie je, čo správnym súdom značne komplikuje postup v konaní. V tejto súvislosti žalobkyňa priložila ku kasačnej sťažnosti rozsudky Najvyššieho súdu SR v skutkovo a právne obdobných veciach vedených pod sp. zn. 7Sžr/7/2016 a sp. zn. 7Sžr/82/2016, v ktorých v jednom prípade je ako žalovaný uvedený len Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, bez toho, aby ako účastníci konania boli označení účastníci administratívneho konania, v druhom prípade je ako žalovaný označený Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov a pod poradovým číslom 5/ - 25/ účastníci zast. spoločným zástupcom Okresným úradom Nitra (odbor opravných prostriedkov). Okrem toho, pokiaľ by správny súd trval na označení všetkých účastníkov konania, ktorí boli účastníkmi administratívneho konania, takýto postup správneho súdu by pre sťažovateľku predstavoval zásadnú prekážku pre podanie správnej žaloby z dôvodu, že tieto osoby nie sú v žalobou napadnutom rozhodnutí uvedené vôbec a z administratívneho spisu sú známe len ich mená, priezviská a bydliská, pričom chýba údaj o dátume narodenia ako individuálnom označení účastníka. Je zrejmé, že správne súdy v otázke označenia ďalších účastníkov, osobitne v konaniach, v ktorých je niekoľko desiatok účastníkov administratívneho konania, postupujú rôzne a preto dôvody, pre ktoré správny súd zamietol žalobu primárne pre neoznačenie všetkých účastníkov konania sú prísne a deformujú procesné práva sťažovateľky tým skôr, keď ustanovený právny zástupca neplnil svoje povinnosti zástupcu a nezastupoval žalobkyňu riadne a kvalifikovane.

8. V pokračovaní kasačnej sťažnosti sťažovateľka odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/35/2011 z 25. mája 2011, podľa ktorého bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom, ak súd prvého stupňa rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania napriek skutočnosti, že účastníci konania takýto postup súdu nenavrhlí a súd účastníkov nevyzval, aby sa vyjadrili k prejednávaniu veci bez nariadenia pojednávania, lebo potom podmienky na rozhodnutie o žalobe bez pojednávania podľa § 250f Občianskeho súdneho poriadku splnené neboli. Správny súd v bode 82 odôvodnenia rozsudku na jednej strane konštatuje, že žalobkyňa a ani žalovaný nežiadali vo veci o nariadenie pojednávania a sám nezistil dôvody pre nariadenie pojednávania, na strane druhej žaloba bola podaná počas účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a následne správny súd žalobkyňu nepoučil, že môže žiadať o nariadenie pojednávania vo veci samej, čím jej podľa názoru žalobkyne odňal možnosť konať pred súdom.

9. Podaním zo 17. júna 2020 sťažovateľka doplnila kasačnú sťažnosť tak, že označila všetkých účastníkov administratívneho konania, vrátane ich generálií.

10. Žalovaný svoje právo nevyužil a v správnom súdom stanovenej lehote sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S.s.p.), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 27. januára 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

12. Kasačný súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku správneho súdu preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a konanie im predchádzajúce najmä z toho pohľadu, či sa správny súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia

žalovaného správneho orgánu.

13. Kasačný súd v prvom rade posudzoval námietku nesprávneho procesného postupu správneho súdu, keď tento rozhodoval vo veci bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľka mala za to, že keďže podala žalobu ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), správny súd mohol rozhodnúť bez nariadenia pojednávania len na základe návrhu, resp. výslovného súhlasu strán (§ 250f ods. 1 OSP), pričom zmena procesného kódexu spôsobila stav, kedy absentovalo vyjadrenie žalobkyne podľa § 182 ods. 1 písm. g) S.s.p., a teda jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

14. Prezentované právne posúdenie vychádza z predpokladu, že žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a k verejnému vyhláseniu rozhodnutia došlo za účinnosti Správneho súdneho poriadku. V predmetnej veci však žaloba bola podaná na správnom súde osobne 22. júna 2018, teda už za účinnosti Správneho súdneho poriadku (§ 491 ods. 1 k 495 S.s.p.). Vzhľadom na uvedené nemožno priznať sťažovateľke ochranu obsiahnutú v ust. § 491 ods. 2 S.s.p., keď aplikácia ust. § 107 ods. 2 S.s.p. nebola použitá na konanie začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti Správneho súdneho poriadku.

15. Sťažovateľka bola v konaní pred správnym súdom zastúpená kvalifikovaným advokátom ustanoveným jej pre toto konanie rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelárie Banská Bystrica č. KaBB/7497/2018 z 18. júla 2018 v spojení s rozhodnutím č. KaBB/5810/2019 z 19. júla 2019, pričom tento nariadenie pojednávania nežiadal (primerane § 26 ods. 1 S.s.p.). Postup správneho súdu bol preto v súlade so zákonom, keď tento rozhodol bez nariadenia pojednávania postupom podľa § 107 ods. 2 S.s.p., pričom sa podrobne vysporiadal so všetkými relevantnými podaniami sťažovateľky.

16. Pokiaľ sťažovateľka namieta právne posúdenie veci správnym súdom čo do povinnosti označiť v žalobe všetkých účastníkov administratívneho konania (§ 32 ods. 3 písm. a) S.s.p.), kasačný súd poukazuje na záver správneho súdu obsiahnutý v bode 81 napadnutého rozsudku, kedy správny súd v záujme zabezpečenia práva žalobkyne na prístup k súdu napokon nezvolil cestu odmietnutia správnej žaloby a správnu žalobou žalobkyne sa meritórne zaoberal. Nie je preto dôvodný záver sťažovateľky, že správny súd zamietol žalobu sťažovateľky primárne pre neoznačenie všetkých účastníkov konania, preto nedošlo v tomto rozsahu k porušeniu práv sťažovateľky.

17. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia správneho súdu je zrejmé, že tento nezaložil svoje rozhodnutie na dôvodoch uvedených v bodoch 74, 75, 79 a 80, preto prípadné nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom v predmetnej otázke nemá vplyv na správnosť a zákonnosť jeho rozhodnutia (výrok, ktorým správny súd žalobu zamietol), pričom v zmysle ust. § 439 ods. 3 S.s.p. nie je kasačná sťažnosť prípustná, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia krajského súdu.

18. Kasačný súd je v zmysle § 453 ods. 1, ods. 2 S.s.p. viazaný rozsahom a bodmi (dôvodmi) kasačnej sťažnosti, pričom sťažovateľka obmedzila dôvody kasačnej sťažnosti na skutočnosti mimo hmotnoprávneho posúdenia žalobných dôvodov, preto v tomto rozsahu kasačný súd napadnutý rozsudok správneho súdu neposudzoval. V kontexte uvedeného kasačný súd konštatuje, že sťažnostná argumentácia sťažovateľky sa mýňa odôvodneniu napadnutého rozhodnutia správneho súdu.

19. Vychádzajúc z uvedeného a s ohľadom na to, že vznesené kasačné námietky neboli spôsobilé na zmenu, alebo zrušenie napadnutého rozsudku, kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 S.s.p., pričom rozhodnutie o zamietnutí kasačnej sťažnosti konzumuje čiastkové rozhodovanie o odmietnutí kasačnej sťažnosti z dôvodov podľa § 459 písm. c) k § 439 ods. 3 písm. c) S.s.p..

20. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. a contrario k §§ 167 ods. 1 a 168 S.s.p., tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania, pretože sťažovateľ nebol v kasačnom konaní úspešný a v prípade žalovaného nedošlo k naplneniu predpokladu obsiahnutého v ust. § 168 S.s.p..

21. Záverom kasačný súd nad rámec prejednávanej veci uvádza, že z podaní sťažovateľky je zrejmé, ako mimoriadne osobne a citlivo prejednanú vec vníma, preto je zarážajúca pasivita jej ustanoveného advokáta Mgr. Jána Záhorského v správnom súdnom konaní (vid'. aj vec vedenú pod sp. zn. 23S/56/2011), resp. odôvodnenie kasačnej sťažnosti U. P. Q., značne nekorešpondujúce s odôvodnením napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Postupovať pri výkone advokácie s odbornou starostlivosťou a chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta, patrí medzi základné povinnosti advokáta (§ 18 ods. 1, ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z.), pričom kasačný súd nadobudol z obsahu spisového materiálu odôvodnené pochybnosti, či si menovaní advokáti pri výkone advokácie riadne splnili svoje povinnosti, a to aj s ohľadom na to, že k zastupovaniu sťažovateľky došlo na základe rozhodnutia o poskytnutí právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Za tie úkony, pri ktorých advokát nepostupoval s odbornou starostlivosťou mu odmena nepatrí (§ 18 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z.). Porušenie povinností advokáta podľa § 18 a nasl. zákona č. 586/2003 Z. z. môže naplniť skutkovú podstatu disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z..

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 463 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.